

1 Какви видове срокове съществуват в рамките на гражданските производства?

Сроковете, които се прилагат в гражданското процесуално право, могат найобщо да бъдат групирани по следния начин:

а) Минимални срокове за предварително уведомяване за призоваване на насрещната страна и на всяка трета страна и свидетели да се явят в производството. Обикновено се прилага срок от наймалко една седмица. По принцип срок от наймалко една седмица се прилага и при призоваване на заинтересованите страни да се явят в производството, освен ако съдът не посочи друго (членове 114—119 и 276 (призоваване на страни и трети страни) и членове 170 и 284 (призоваване на свидетели) от Гражданския процесуален кодекс (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*). Важно е да се отбележи, че ако ответникът има известен адрес или е известно, че действително пребивава извън Нидерландия, срокът за призоваване на тази страна е наймалко 4 седмици (член 115 от Гражданския процесуален кодекс).

б) Максимални срокове за упражняване на правни средства за защита. Правната защита под формата на възражение (*verzet*) обикновено трябва да бъде потърсена в рамките на 4 седмици. Найобщо тримесечни срокове са приложими за подаване на жалба (*hoger beroep*), касационна жалба до Върховния съд (*cassatie*) и иск за отмяна на окончателно решение (*herroeping*) (вж. член 143 (възражение), членове 339 и 358 (жалба), членове 402 и 426 (касационна жалба до Върховния съд) и членове 383 и 391 (отмяна на окончателно решение) от Гражданския процесуален кодекс).

в) Срокове за изпълнение на процесуални действия от страните и за постановяване на решения от съда. Те обикновено са от 2 до 6 седмици. При определени обстоятелства съдът може да позволи отлагане на изпълнението на процесуалните действия.

г) Давностни срокове за започване на съдебни дела и упражняване на изпълнителни правомощия. Общият давностен срок е 20 години. В много случаи, обаче, се прилага покрътък давностен срок от 5 години. Срокът за плащанията на допълнителни санкции изтича 6 месеца след деня на възникването им. Давностен срок, който вече тече, може да бъде прекъснат, след което да започне да тече нов давностен срок. Например давностен срок, приложим по отношение на изпълнително правомощие, може да бъде прекъснат от постановяването на съдебно решение или от което и да е друго изпълнително действие (членове 306 — 325 от дял 3 от Гражданския кодекс (*Burgerlijk Wetboek*)).

Законоустановените срокове се подчиняват и на правилата, установени в Закона за общото удължаване на срокове (*Algemene Termijnenwet*).

2 Списък на неработните дни в съответствие с Регламент (ЕИО, Евратом) № 1182/71 от 3 юни 1971 г.

В допълнение към съботите и неделите, в [Закона за общото удължаване на срокове](#) са посочени следните общоприети официални празници:

Нова година: 1 януари

Велики петък: петъкът преди Великден

Светли понеделник: понеделникът след Великден

Възнесение Господне: четвъртъкът, който се пада 40 дни след Великден

Ден на краля: 27 април

Ден на освобождението: 5 май

Понеделникът след Петдесетница

Коледа и денят след Коледа: 25 и 26 декември.

3 Какви са общите правила, приложими за сроковете по различните граждански производства?

Законоустановените срокове се подчиняват на правилата, установени в Закона за общото удължаване на срокове. Този закон предвижда, че определен в закон срок, който изтича в събота, неделя или на общопризнат официален празник, се удължава до края на следващия ден, който не е събота, неделя или общопризнат официален празник. Ако е необходимо, срок, който се състои от наймалко 3 дни, се удължава така, че да включва наймалко 2 дни, които не са съботи, недели или общоприети официални празници.

В националния процедурен правилник за граждански дела, образувани с призовка (*Landelijk procesreglement voor civiele dagvaardingen bij de rechtbanken*), като отправна точка за изпълнението на процесуални действия от страните и произнасянето на решение се приема срок от 6 седмици. Съгласно националните правила за граждански производства в районните сектори на съдилищата (*Landelijk reglement voor de civiele rol van de kantonsectoren*), по принцип районните съдилища използват срокове от 4 седмици (<http://www.rechtspraak.nl/>).

4 Когато дадено действие или формалност трябва да се извърши в определен срок, от кой момент започва да тече този срок?

Началото на срока винаги е първият ден след определящото събитие.

Призовки

Неприложимо.

Правни средства за защита

Срокът за правното средство за защита **възражение** (възможно единствено срещу решения, постановени в отсъствие на една от страните) има три начални момента:

моментът, в който решението бъде връчено лично на осъдената страна;

в случай че се използва друг метод за връчване: моментът, в който осъдената страна извърши действие, което доказва, че е наясно с решението или началото на изпълнението; и

в други случаи: моментът на приключване на изпълнението на решението.

Срокът за **жалби и касационни жалби до Върховния съд** срещу съдебни решения се изчислява от датата на произнасяне на съдебното решение. Първият ден на срока е денят след деня на съдебното решение. Вижте също въпрос 12.

Срокът за жалби и касационни жалби до Върховния съд срещу решения се изчислява:

от датата на произнасяне на решението по отношение на жалбоподателя и заинтересованите страни, които са се явили в производството, и след връчването на решението или уведомяването за него по друг начин по отношение на други заинтересовани страни.

Крайният срок за **иск за отмяна** на влязло в сила съдебно решение или решение започва след възникване на основанията за отмяната му и узнаването на това основание от ищеца или жалбоподателя, но във всеки случай не и преди съдебното решение или решението да е станало окончателно, т.е. преди да е невъзможно да бъде отменено чрез възражение, обжалване или обжалване пред Върховния съд.

Процесуални действия

Фиксираните срокове за изпълнение на процесуални действия обикновено се изчисляват от предишната дата в описа на делата в пълни седмици. Например: след насрочено изслушване в сряда, делото е поставено отново в описа на делата в сряда, която се пада 4 седмици покъсно, а крайният срок за внасяне на документи е 10 часа. Ако, например, делото бъде свалено от описа, съдът определя датата на която то отново ще бъде включено в описа.

Давностни срокове

Началният момент на давностните срокове, които се отнасят до правни действия, зависи от естеството на действието. Например правото на предявяване на иск, с който се претендира изпълнението на договорно задължение за предоставяне или извършване на нещо, изтича пет години след началото на деня, следващ деня, в който претенцията е станала изискуема. Пример: правото на предявяване на иск за прекратяване на незаконна ситуация изтича пет години след началото на деня, следващ деня, в който може да се иска незабавно прекратяване на положението.

Принудително изпълнение

По принцип изпълнителните правомощия изтичат 20 години след началото на деня, следващ деня на произнасяне на съдебното решение.

5 Възможно ли е начинът на предаване или връчване на документите (лично връчване чрез връчител или по пощата) да се отрази или да промени началния момент, от който тече срокът?

Не. Обаче в някои случаи начинът, по който дадена страна узнава за съдебното решение, оказва влияние върху началния момент на срока за търсене на правна защита, например за внасяне на възражение. Вижте също въпрос 4.

6 Ако срокът започва да тече от настъпването на дадено събитие, денят на настъпване на събитието включва ли се в срока?

Не. Срокът започва да тече в деня, следващ деня на настъпване на събитието.

7 Когато срокът се брой в дни, посоченият брой дни до календарни дни ли се отнася или до работни дни?

Освен когато е посочено друго, правото на Нидерландия използва календарни дни. Законът за общото удължаване на срокове предвижда, че срок, който изтича в събота, неделя или на общопризнат официален празник, се удължава до края на следващия ден, който не е събота, неделя или общопризнат официален празник.

Освен това, ако е необходимо, определен в закон срок, който се състои от наймалко 3 дни, се удължава така, че да включва наймалко 2 дни, които не са съботи, недели или общоприети официални празници.

8 А когато този срок се брой в седмици, месеци или години?

Това също са календарни месеци и календарни години.

9 Кога изтича срокът, ако се брой в седмици, месеци или години?

Призовки

Неприложимо.

Правни средства за защита

В производствата с призовки правни средства за защита се търсят чрез издаването на призовки. Освен ако съдът, пред който е призована да се яви страната, не разреши това, съдебният изпълнител не може да издаде уведомлението на съдебния изпълнител след 20:00 часа. Следователно срокът действително изтича в 20:00 часа на последния ден. При такива производства трябва също така да се има предвид, че нито денят, в който е издадена призовката, нито денят, в който страната е призована да се яви (първият ден в описа на делата), не се брой при изчисляването на уведомителния срок на призовката. Следователно минималният срок за предварително уведомяване трябва да е между тези две дати.

При производства с молба правни средства за защита се търсят чрез подаване на молба в деловодството на съда. Това може да се направи по пощата или лично през работното време на деловодството, или по факс до полунощ на последния ден на срока.

По отношение на обжалвания по семейни дела началният момент се различава леко от приложимия при обжалвания в други производства (вж. също въпрос 4 „Правни средства за защита“). Молителят може да внесе жалба в срок от 3 месеца след деня на произнасяне на съдебното решение. Други заинтересовани страни могат да внесат жалба в срок от 3 месеца от момента, в който съдебното решение им бъде връчено или бъдат уведомени по друг начин за него.

Процесуални действия

Ако делото е включено в описа, по отношение на представянето на документи се прилагат следните правила. По принцип документ, предвиден за дадена дата по описа, се представя в деловодството на съда до крайния срок за внасянето му. Това е моментът, найкъсно в който всички документи, с изключение на призовката и докладите, трябва да бъдат на разположение на съда. Съгласно националните процедурни правила, денят и часът за представяне на документите са: сряда в 10:00 часа. Ако не се провежда заседание, защото делото се разглежда писмено, документите се предават в деловодството на съда на или преди датата на делото. Районният сектор на съда винаги провежда заседание и в този случай процесуалните действия могат да се извършват и устно. Документите се внасят в деловодството на съда не покъсно от деня, предхождащ деня на делото. Това може да се направи по пощата или лично през работното време на деловодството, или по факс до полунощ на съответния ден.

Давностни срокове

Вж. също „Давностни срокове“ във въпрос 4. За някои права на предявяване на иск е важен моментът, в който дадена страна е узнала за определен факт. Пример: правото на предявяване на иск за възстановяване на недължимо плащане изтича пет години след началото на деня следващ датата, на която кредиторът е узнал както за съществуването на вземането, така и за самоличността на получателя, и във всички случаи 20 години след възникването на претенцията.

10 Ако срокът изтича в събота, неделя, неработен ден или на официален празник, той удължава ли се до първия следващ работен ден?

Да. Срок, който изтича в събота, неделя или на общопризнат официален празник, се удължава до края на следващия ден, който не е събота, неделя или общопризнат официален празник. Обаче съгласно Закона за общото удължаване на срокове това не се прилага за срокове, които се определят чрез обратно преброяване от определен момент или събитие. С други думи, правилото се прилага по отношение на максимални, а не на минимални срокове.

11 Съществуват ли обстоятелства, при които сроковете се удължават? При какви условия може да се ползва такова удължаване на срока?

В някои случаи законът предвижда удължаване на срока. Например, ако изгубилата делото страна почине по време на срока за подаване на жалба и наследниците на тази страна желаят да я наследят в производството по обжалване, се прилага нов тримесечен срок.

Найобщо, обаче, правилата за сроковете се прилагат строго, въпреки че Върховният съд на Нидерландия (*Hoge Raad der Nederlanden*) е направил изключение за случаите, в които обжалващата страна не е била уведомена за съдебното решение незабавно поради грешка или пропуск от страна на съда. В такъв случай страната е пропуснала крайния срок без да има вина за това и се дава кратко удължаване.

12 Какви са сроковете за обжалване?

Срокът за обжалване обикновено е 3 месеца. В някои граждански дела, като например обезпечително производство (бързо производство), се прилагат пократки срокове за обжалване и обжалване пред Върховния съд, а именно съответно 4 и 8 седмици.

13 Съдилищата могат ли да изменят сроковете, по-специално сроковете за явяване пред съда или да определят специална дата за явяване пред съда?

Всички срокове във връзка с това дали дадена страна трябва да се яви са минимални срокове. Не са определени максимални срокове.

Призовки

Сроковете за предварително уведомяване при призоваването на дадена страна могат да бъдат съкратени от съда по искане на ищеца, при необходимост, при определени условия. При обезпечителни производства призовка се издава единствено след като съдията е определил датата и часа на заседанието, което може да се проведе и в неделя. Ако е необходимо, страната може да бъде призована с много малко предварително уведомяване. Съдът може да определи пократък срок за предварително уведомяване на страна и при производства, образувани с молба.

Съдът не може да удължава сроковете за предварително уведомяване при призоваването на дадена страна, въпреки че може да определи подълги срокове за предварително уведомяване за явяване при производства, образувани с молба (вж. въпроси 7 и 8).

Процесуални действия

Съдът може да удължи сроковете, в които страните трябва да извършат процесуални действия, ако страните заедно поискат това. Ако молбата бъде отправена едностранно, отлагане се позволява единствено поради непреодолими причини или обстоятелства с непреодолима сила.

Непреодолимите причини включват, например, действителна или правна сложност на делото, необходимост да се изчака съдебно решение в други производства от значение или ситуация, при която страната или адвокатът ѝ е болен или в отпусък.

14 Ако на страна, пребиваваща на място, където би се ползвала от удължаване на срока, бъде връчен акт на друго място, където пребиваващите лица, не се ползват от такова удължаване на срока, губи ли страната правото си да се ползва от това предимство?

Правото на Нидерландия не съдържа разпоредби за такива ситуации.

15 Какви са последиците при неспазване на сроковете?

Призовки

Ако дадена страна бъде призована без достатъчно предизвестие, призовката става недействителна, ако обвиняемият не се яви пред съда, и се обявява за недействителна от съда. Тя не става недействителна автоматично. Ищецът може да поправи такъв недостатък, като издаде изменено уведомление от съдебен изпълнител преди първата дата на делото.

Ако ответникът не се яви на първата дата на делото, призовката се проверява за недостатъци, които могат да я направят недействителна. Ако призовката е редовна, ответникът се обявява в неизпълнение поради неявяване и искът обикновено се допуска в отсъствието на една от страните. Ако ответникът не се яви и има вероятност да не е получил уведомлението на съдебния изпълнител в резултат на недостатъка, съдът обявява уведомлението за недействително.

Ако ответникът не се яви или не назначи адвокат, въпреки че е получил уведомление за това в призовката, и се окаже, че уведомлението на съдебния изпълнител съдържа недостатък, който го прави недействително, ответникът не се обявява в неизпълнение поради неявяване. Съдът определя нова дата за делото и разпорежда отстраняване на недостатъка за сметка на ищеца. Ако ответникът се яви и не се позове на недостатъка, призовката се счита за редовно издадена.

Правни средства за защита

Ако срокът за търсене на правно средство за защита бъде превишен, наказанието е недопустимост на обжалването. Съответното съдебно решение става окончателно, т.е. вече е невъзможно да бъде отменено чрез възражение, обжалване или обжалване пред Върховния съд.

Процесуални действия

Ако дадено процесуално действие не бъде извършено в определения срок, при определени условия може да се получи отлагане (вж. въпрос 10).

Ако не може да се получи отлагане, правото на извършване на процесуалното действие се погасява.

Давностни срокове

Ако заинтересованата страна е допуснала да изтече срокът за започване на съдебно дело, правото на действие, защитено от иска, продължава да съществува. Вече не е възможно, обаче, то да бъде упражнено чрез съд.

16 При изтичане на срока с какви правни средства за защита разполагат пропусналите срока лица, т.е. неизправните страни?

Лицата, пропуснали срок, разполагат със следните правни средства за защита.

Призовки

Ответник, който не се яви на първата дата на делото, обикновено се счита за неявил се. До момента на произнасяне на окончателното съдебно решение този ответник може да предотврати произнасянето на съдебно решение в отсъствие на една от страните, като се яви като страна по производството. След произнасянето на окончателното съдебно решение страната, обявена в неизпълнение, може да се възползва от правото на възражение. Съдебното решение, постановено в отсъствие на една от страните, предотвратяването на произнасянето на съдебно решение в отсъствие на една от страните и възражението не са приложими при производства, образувани с молба. В такива случаи заинтересованата страна, която не се е явила, има право на обжалване.

Правни средства за защита

Сроковете за търсене на средства за правна защита се налагат от съда служебно. Сроковете за обжалване и обжалване пред Върховния съд са задължителни. Съдилищата са много стриктни при прилагането на тези срокове в интерес на правната сигурност. Обаче Върховният съд на Нидерландия е внесъл известна гъвкавост за обжалвания в производства, образувани с молба. В жалбата трябва да се посочат мотивите за обжалването, но в случаите, когато решението е произнесено, но все още не е изпратено, и поради това обжалващата страна няма достъп до изложените доводи, тя може да представи мотивите за обжалването в последваща допълнителна жалба. Самата жалба, обаче, трябва да бъде внесена в определения срок. Само в редките случаи, в които съдът е извършил двойна грешка, срокът се удължава с 14 дни след получаването на решението. Такъв е случаят, в който подаващата жалбата страна не е знаела и не е могла да знае кога ще бъде произнесено решението в резултат на грешка от страна на съда (или на съдебния секретар) и решението е било изпратено или издадено едва след изтичането на срока за обжалване в резултат на грешка, която не може да бъде приписана на обжалващото лице. При производства, образувани с искова молба, в жалбата не трябва да се посочват основанията за обжалването. Основанията се представят на покъсен етап на производството.

Процесуални действия

При определени обстоятелства може да се поиска отлагане на извършването на процесуални действия (вж. въпрос 13). Ако не бъде получено отлагане, правото на извършване на процесуалното действие се погасява.

Давностни срокове

Не съществува правно средство за защита при изтичане на давностни срокове, освен своевременното им прекратяване (вж. въпрос 1.г).

Независимо от това, при много изключителни обстоятелства съдът може да се произнесе, че позоваването на давностен срок противоречи на принципите на разумност и справедливост.

Последна актуализация: 01/10/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.